

AMV/000135433/1002

Ministerieel besluit houdende uitspraak over de beroepen aangetekend tegen het besluit van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 21 januari 2016 met nummer 34042/141/1/A/3 houdende het deels verlenen van een milieuvergunning aan Marc Baert, Vierkeerstraat 164, 8550 Heestert, voor het verder exploiteren en veranderen van een pluimveehouderij, gelegen te 8550 Heestert, Vierkeerstraat 164/Stampkotstraat 26.

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW,

Gelet op het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, zoals herhaaldelijk gewijzigd;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning, zoals herhaaldelijk gewijzigd;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, zoals herhaaldelijk gewijzigd;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2016;

Gelet op de beroepen van:

- Eddy Loosveldt, Lindelos 2, 8550 Heestert;
- Pol Patoor en Annie Baert, Vierkeerstraat 154, 8550 Heestert;
- Julien Depraetere en Denise Decandt, Vierkeerstraat 152, 8550 Heestert,

aangetekend tegen het besluit nr. 34042/141/1/A/3 van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 21 januari 2016, waarbij:

1° vergunning wordt verleend voor een termijn verstrijkend op 21 januari 2036 aan Marc Baert, Vierkeerstraat 164, 8550 Heestert, voor het verder exploiteren en veranderen van een pluimveehouderij, gelegen te 8550 Heestert, Vierkeerstraat 164/Stampkotstraat 26, op de kadastrale percelen: afdeling 4, sectie A, perceelnummers 111d, 111k, 405a, 405c, 405h, 405k, 406, 418a, 534h2, 534k2, omvattende:

- het verder exploiteren van:
 - 91.654 slachtkuikens;
 - 20.000 l mazout;
 - 1 verdeelslang;
 - stookinstallaties (1.152 kW);
 - grondwaterwinning met een maximaal debiet van 25 m³/d en 7.430 m³/j in het Lid van Moen;
- het uitbreiden met:
 - 113.666 slachtkuikens;
 - transfo (160 kVA);
 - stalplaats voor 25 voertuigen;
 - 21.000 l mazout;
 - noodstroomgenerator (80 kW);
 - stookinstallaties (1.837 kW);
 - meng- en verdeelinstallatie voeder pluimvee (95 kW);
 - opslag 1.700 ton losse granen;
 - grondwaterwinning met een maximaal debiet van 18,55 m³/d en 8.467 m³/j in het Lid van Moen;
 - grondwaterwinning met een maximaal debiet van 3,56 m³/d en 1.301 m³/j in het kwartair dek;
- het verplaatsen van 6.334 slachtkuikens;

2° vergunning wordt geweigerd voor het stallen van 15 voertuigen in loods 2;

zodat de inrichting voortaan omvat:

- stallen voor 205.320 slachtkuikens;
- transformator (160 kVA);
- bergplaats voor 10 landbouwvoertuigen en/of aanhangwagens;
- opslag van 34.850 kg (41.000 l) mazout in 4 bovengrondse, dubbelwandige tanks van 4.000 l, 7.000 l en 2 x 15.000 l;
- 1 brandstofslang;
- noodstroomgenerator < 360u/jaar: 160 kW x 0,5 = 80 kW;

- stookinstallaties met een totaal nominaal vermogen van 2.989 kW (15 warmteheaters 15 x 75 kW, 11 stookinstallaties 8 x 128 kW en 3 x 280 kW);
- meng- en verdeelinstallatie voeder pluimvee (95 kW);
- opslag 1.700 ton losse granen;
- winnen van grondwater met een maximaal debiet van 43,55 m³/dag en 15.897 m³/jaar via boorputten:
kenmerken:
 - aard van de winning: boorputten;
 - aantal: 5;
 - diepte van de winning: 20 m;
 - watervoerende laag: Lid van Moen;
 - HCOV-code: 0922;
 - gebruik van het grondwater: drink- en reinigingswater voor dieren en huishouden;
- winnen van grondwater met een maximaal debiet van 3,56 m³/dag en 1.301 m³/jaar uit vijver:
kenmerken:
 - aard van de winning: vijver;
 - aantal: 1;
 - diepte van de winning: 4 m;
 - watervoerende laag: kwartair dek;
 - HCOV-code: 0100;
 - gebruik van het grondwater: reinigingswater voor dieren;

Gelet op het attest vermeld in artikel 31, §3, van titel I van het VLAREM waaruit blijkt dat het bestreden besluit door aanplakking werd bekendgemaakt vanaf 9 februari 2016;

Gelet op het feit dat de beroepen werden ontvangen op 4 maart 2016 en 8 maart 2016 en ontvankelijk werden verklaard op 8 maart 2016 en 11 maart 2016.

Gelet op de volgende beroepsargumenten van omwonenden:

- de uitbreiding is louter gebaseerd op economische motieven; een dergelijk groot bedrijf (tot 320.000 kippen) is niet te verantwoorden in een verstedelijkte omgeving zoals Vlaanderen; er moet overgeschakeld worden naar een kleinschalige biologische kippenhouderij;
- in 2010 werd een uitbreiding met 60.000 kippen geweigerd in beroep; nu wordt een uitbreiding gevraagd met 120.000 kippen; de vergunning voor de oude stallen is eveneens verlengd tot 2036;
- de geuremissie stijgt van 41.916 OUe/s tot 69.196 OUe/s; de emissie van stof stijgt met 37%; de emissie van ammoniak stijgt met 26%; er is dus geen sprake van een status-quo; een groenaanplanting van 2,5 m hoog zou een reductie van de geurhinder met 5% met zich meebrengen;

- er wordt gevreesd voor de verspreiding van toxische stoffen, zoals antibiotica en bacteriën;
- er is onduidelijkheid wat er gebeurt met het reinigingswater;
- de verhoging van het aantal transporten in de Stampkotstraat zal voor de bewoners als hinderlijk ervaren worden;
- er wordt geluidshinder verwacht door de compressoren voor het reinigen van de stal;
- in het MER wordt gesproken van leemtes in de kennis; de besluitvorming steunt dus op zwakke pijlers;

Gelet op het besluit nr. 34042/141/1/A/1 van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 3 oktober 2002 waarbij vergunning wordt verleend voor een termijn verstrijkend op 3 oktober 2022 voor het verder exploiteren en veranderen van een pluimveehouderij;

Gelet op het ministerieel besluit nr. AMV/00029714/1000 van 7 april 2003 houdende het vervangen van een bijzondere voorwaarde opgenomen in het besluit nr. 34042/141/A/1 van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 3 oktober 2002;

Gelet op het ministerieel besluit nr. AMV/00029714/1005/C van 13 mei 2004 houdende het veranderen van de bijzondere voorwaarde met betrekking tot het laden en lossen opgenomen in het besluit nr. 34042/141/A/1 van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 3 oktober 2002;

Gelet op het besluit nr. 34042/141/1/A/2 van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 8 oktober 2009 waarbij vergunning wordt verleend voor een termijn verstrijkend op 3 oktober 2022 voor het veranderen van een pluimveehouderij;

Gelet op het ministerieel besluit nr. AMV/029714/1007 van 23 april 2010 waarbij het besluit nr. 34042/141/A/2 van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 8 oktober 2009 wordt opgeheven en de vergunning wordt geweigerd;

Gelet op het besluit nr. 34042/141/M/1 van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 28 november 2013 waarbij akte wordt genomen van de verandering van een pluimveehouderij;

Gelet op de ligging van de inrichting in een agrarisch gebied volgens het gewestplan 'Kortrijk', vastgesteld bij het koninklijk besluit van 4 november 1977;

Gelet op het gunstige advies van 24 maart 2016 van de dienst Grondwater en Lokaal Waterbeheer van de afdeling Operationeel Waterbeheer;

Gelet op de voorwaardelijk gunstige subadviezen van 25 maart 2016 van de dienst Waterlopen van de provincie West-Vlaanderen;

Gelet op het gunstige advies van 30 maart 2016 van de afdeling Gebieden en Projecten van het departement Ruimte Vlaanderen;

Gelet het voorwaardelijk gunstige advies van 19 april 2016 van de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie;

Gelet op het horen op 26 april 2016 door de gewestelijke milieuvergunningscommissie van de exploitant die het volgende verklaart:

we zijn tevreden met de uitgebrachte adviezen; in het vorige dossier was er een probleem met de milieutechnische eenheid; de effecten in het nieuwe MER zijn correct in kaart gebracht; we kunnen akkoord gaan met de voorgestelde bijzondere voorwaarden; de ventilatie is reeds geoptimaliseerd; er is geen beroep tegen de bouwvergunning;

Gelet op het voorwaardelijk gunstige advies van 26 april 2016 van de gewestelijke milieuvergunningscommissie;

Overwegende dat de beroepen ingediend door omwonenden betrekking hebben op het verder exploiteren en veranderen van een pluimveehouderij tot een pluimveehouderij met 205.320 slachtkuikens;

Overwegende dat in een straal van 100 m rondom de perceelgrens van de inrichting geen woningen zijn gelegen; dat de dichtste woning gelegen in agrarisch gebied op circa

100 m van de perceelgrens van de inrichting ligt; dat de dichtste woning gelegen in woongebied met landelijk karakter op circa 130 m van de perceelgrens van de inrichting ligt; dat de inrichting gelegen is op circa 100 m van een woongebied met landelijk karakter, op circa 1.350 m van een woonuitbreidingsgebied en op circa 1.500 m van woongebied;

Overwegende dat tijdens het openbaar onderzoek 37 bezwaren werden ingediend die betrekking hebben op het uitbreiden tot een mega-bedrijf, geurhinder, stofhinder, luchtvervuiling, fijn stof, de stijging van de ammoniakemissie, de toename van broeikasgassen, de verzuring van de grachten, de toename van het verkeer en het overschrijden van de draagkracht van de omgeving;

Overwegende dat de exploitant een vergunning vraagt voor het uitbreiden van een bestaande pluimveehouderij voor het houden van 91.654 slachtkuikens in vijf traditionele stallen tot 205.320 slachtkuikens in vijf traditionele stallen en in drie nieuwe ammoniak-emissiearme stallen (systeem P-6.3 Grondhuisvesting met verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren); dat in de gewenste situatie in traditionele stal 1 6.334 slachtkuikens minder zullen worden gehouden; dat eveneens vergunning wordt gevraagd voor het uitbreiden van de mazoutopslag van 20.000 l tot 41.000 l, het uitbreiden van het totale vermogen van de stookinstallaties van 1.152 kW tot 2.989 kW en het uitbreiden van het debiet van de grondwaterwinning van 7.430 m³/jaar via twee boorputten tot in totaal 17.198 m³ via vijf boorputten en een vijver; dat ook een aantal aanhorigheden wordt aangevraagd; dat het stallen van 15 landbouwvoertuigen in loods 2 werd geweigerd om veiligheidsredenen gelinkt aan de voedermeng- en verdeelinstallatie (stofexplosie);

Overwegende dat de inrichting een milieutechnische eenheid vormt met het naastgelegen bedrijf van Marnix Baert met vergunning voor het houden van 83.000 slachtkuikens in drie traditionele stallen; dat bijgevolg in de huidige situatie de milieutechnische eenheid bestaat uit acht traditionele stallen voor het houden van 174.654 slachtkuikens; dat in de gewenste toestand de milieutechnische eenheid bestaat uit acht traditionele stallen en drie ammoniakemissiearme stallen voor het houden van 288.320 slachtkuikens;

Overwegende dat er op 3 september 2015 een milieueffectrapport (MER) (nr. PR2173) werd goedgekeurd door de dienst Mer; dat in het MER de effecten op het milieu werden onderzocht afkomstig van de volledige milieutechnische eenheid, zoals vereist in artikel 4.3.7, §1, 1°, c), van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM);

Overwegende dat de inrichting overeenkomstig Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) een GPBV-installatie betreft waarvoor in toepassing van artikel 2.1.1 van titel III van het VLAREM uitdrukkelijk is gesteld dat alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging moeten getroffen worden door toepassing van de beste beschikbare technieken zodat geen belangrijke verontreiniging veroorzaakt kan worden;

Overwegende dat op beide bedrijven van de milieutechnische eenheid de exploitatiecyclus gelijk loopt omwille van dierhygiënische en organisatorische redenen; dat gewerkt wordt volgens het all-in-all-out-principe; dat om de acht weken kuikens worden aan-gevoerd die na een zestal weken worden afgevoerd; dat de stallen na iedere ronde circa twee weken leegstaan; dat in deze periode de stallen worden uitgemest en gereinigd; dat er jaarlijks circa zes tot zeven rondes kunnen plaatsvinden;

Overwegende dat in de huidige situatie het bedrijf op naam van Marc Baert een geuremissie heeft van 21.997 OUe/s en het bedrijf op naam van Marnix Baert een geuremissie van 19.920 OUe/s; dat bijgevolg de volledige milieutechnische eenheid in de huidige situatie een geuremissie heeft van 41.917 OUe/s; dat in de gewenste situatie het bedrijf op naam van Marc Baert een geuremissie heeft van 49.277 OUe/s zodat de geuremissie van de volledige milieutechnische eenheid 69.197 OUe/s bedraagt;

Overwegende dat in het MER een geurstudie is toegevoegd waarin de geurhinder afkomstig van de milieutechnische eenheid wordt gemodelleerd; dat het bedrijf behoort tot een bronnencluster zodat een cumulatief geurmodel werd gebruikt; dat er vier andere veeteeltbedrijven werden opgenomen in de bronnencluster; dat in de geurstudie werd gerekend met de emissiekengetallen voor traditionele stallen, zodat steeds de worst case wordt gemodelleerd; dat geen rekening wordt gehouden met een mogelijk milderend effect van een groenscherm of meerfasenvoeding of milderende maatregelen zoals beschreven in de omzendbrief LNE 2012/1: 'Milderende maatregelen voor geuremissies die afkomstig zijn van bestaande varkens- en pluimveestallen in Vlaanderen'; dat onderstaande tabel het aantal gehinderde woningen per effect (negatief, matig negatief, gering negatief) op vlak van geur afkomstig van de milieutechnische eenheid weergeeft voor woongebied, woongebied met landelijk karakter en agrarisch gebied;

	effect	huidig	gewenst	verschil
>20 OUe/m ³				
agrarisch gebied	Negatief effect	1	1	0
10-20 OUe/m ³				
agrarisch gebied	Negatief effect	5	5	0
woongebied met landelijk karakter		1	1	0
5-10 OUe/m ³				

agrarisch gebied	Matig negatief effect	13	15	+2
woongebied met landelijk karakter	Negatief effect	9	10	+1
3-5 OUe/m³				
agrarisch gebied	Gering negatief effect	19	20	+1
woongebied met landelijk karakter	Matig negatief effect	2	1	-1
woongebied	Negatief effect	0	0	0
totaal		50	53	3

Overwegende dat er in de huidige situatie 16 woningen zijn met een negatief effect op het vlak van geur, zijnde 10 woningen in woongebied met landelijk karakter en 6 woningen in agrarisch gebied; dat er in de gewenste situatie 17 woningen zijn met een negatief effect, zijnde 11 woningen in woongebied met landelijk karakter en 6 woningen in agrarisch gebied; dat zowel in de huidige als in de gewenste situatie één woning in woongebied met landelijk karakter een geurimmissie heeft van meer dan 10 OUe/m³ en één woning in agrarisch gebied een geurimmissie van meer dan 20 OUe/m³;

Overwegende dat in de geurstudie bij 41 relevante woningen in de buurt de geurimmissie is bepaald; dat daaruit blijkt dat de bijkomende negatief gehinderde woning gelegen in het woongebied met landelijk karakter een stijging kent van de geurimmissie van 4,94 OUe/m³ naar 5,18 OUe/m³ (+0,24 OUe/m³); dat voor de woning in woongebied met landelijk karakter met een geurimmissie van meer dan 10 OUe/m³ een daling van de geurimmissie van 12,34 OUe/m³ naar 12,14 OUe/m³ (-0,2 OUe/m³) en voor de woning in agrarisch gebied met een geurimmissie van meer dan 20 OUe/m³ een stijging van de geurimmissie van 26,34 OUe/m³ naar 26,35 OUe/m³ (+0,01 OUe/m³) wordt gemodelleerd; dat uit de immissiemodelleringsen blijkt dat voor deze laatste woning de impact van het bedrijf op de cumulatieve geurimmissie gering is, aangezien, indien geen rekening wordt gehouden met het bedrijf, de gemodelleerde geurimmissie gelijkaardig is aan de geurimmissie in de gewenste situatie; dat voor de overige woningen waarvoor een negatief effect wordt gemodelleerd ofwel de geurimmissie afneemt ofwel minimaal stijgt met maximaal 0,45 OUe/m³; dat deze wijzigingen verwaarloosbaar zijn; dat er één woning is waar de geurimmissie stijgt met 1,36 OUe/m³, zijnde van 38,55 OUe/m³ in de huidige situatie tot 39,91 OUe/m³ in de gewenste situatie; dat dit echter een woning is horende bij een landbouwbedrijf dat mee opgenomen is in de bronnencluster;

Overwegende dat bijgevolg kan gesteld worden dat, ondanks de aanzienlijke uitbreiding een stand-still wordt nagestreefd op het vlak van geurhinder;

Overwegende dat de kadavers worden opgeslagen in een gekoelde kadaveropslag; dat de dieren worden gevoederd met een meerfasenvoeding; dat de exploitant in de aanvraag stelt dat de milderende maatregelen van het standaardpakket, zoals beschreven in Omzendbrief LNE 2012/1 'Milderende maatregelen voor geuremissies die afkomstig zijn

van bestaande varkens- en pluimveestallen in Vlaanderen', worden toegepast op de vijf traditionele stallen; dat deze maatregelen ook in de gewenste situatie zullen worden toegepast; dat deze maatregelen een gunstig effect kunnen hebben op de geuremissie; dat het aangewezen is om de toepassing van de maatregelen van het standaardpakket, zoals beschreven in Omzendbrief LNE 2012/1, in de vijf traditionele stallen op te leggen in de bijzondere voorwaarden;

Overwegende dat in de huidige situatie het bedrijf op naam van Marc Baert een PM_{10} -emissie heeft van 2.016 kg PM_{10} /j en het bedrijf op naam van Marnix Baert een PM_{10} -emissie heeft van 1.826 kg PM_{10} /j; dat bijgevolg de volledige milieutechnische eenheid in de huidige situatie een PM_{10} -emissie heeft van 3.842 kg PM_{10} /j; dat in de gewenste situatie het bedrijf op naam van Marc Baert een PM_{10} -emissie heeft van 4.517 kg PM_{10} /j zodat de volledige milieutechnische eenheid een PM_{10} -emissie heeft van 6.343 kg PM_{10} /j; dat de volledige milieutechnische eenheid in de huidige situatie een $PM_{2,5}$ -emissie heeft van 683 kg $PM_{2,5}$ /j en in de gewenste situatie 1.128 kg $PM_{2,5}$ /j; dat in het MER gerekend werd met een stofreducerend effect van een stofbak, zoals voorzien op de nieuwe stallen, van 40%; dat dit stofreducerend effect echter niet wordt aangetoond;

Overwegende dat indien rekening wordt gehouden met het stofreducerend effect van de stofbakken, voor de volledige milieutechnische eenheid in de gewenste situatie een PM_{10} -emissie van 5.287 kg PM_{10} /j en een $PM_{2,5}$ -emissie van 940 kg $PM_{2,5}$ /j wordt verwacht;

Overwegende dat onderstaande tabellen het aantal gehinderde woningen per effect (negatief, matig negatief, gering negatief) op vlak van stofhinder afkomstig van de inrichting weergeven, rekening houdende met de cijfers uit het MER:

PM_{10}	effect	huidig	gewenst	verschil
> 1% en < 3% van 31,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Gering negatief effect	22	33	+11
> 3% en < 10% van 31,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Matig negatief effect	5	8	+3
> 10% van 31,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Negatief effect	0	0	0

$PM_{2,5}$	effect	huidig	gewenst	verschil
> 1% en < 3% van 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Gering negatief effect	4	5	+1
> 3% en < 10% van 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Matig negatief effect	0	0	0
> 10% van 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Negatief effect	0	0	0

Overwegende dat elf bijkomende woningen een gering negatief effect (> 1% en < 3% van 31,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ PM_{10}) en drie bijkomende woningen een matig negatief effect (> 3% en < 10% van 31,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ PM_{10}) zullen ondervinden op het vlak van PM_{10} -immissie; dat één bijkomende woning een gering negatief effect (> 1% en < 3% van 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ $PM_{2,5}$) zal ondervinden op het vlak van $PM_{2,5}$ -immissie;

Overwegende dat de gemiddelde achtergrondconcentratie ter hoogte van het bedrijf over de jaren 2010 tot 2012 $25 \mu\text{g PM}_{10}/\text{m}^3$ bedraagt; dat rekening houdende met de achtergrondconcentratie en de maximale PM_{10} -concentratie veroorzaakt door het bedrijf ter hoogte van de woningen, zijnde lager dan 10% van $31,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$, kan gesteld worden dat de wettelijke norm van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ niet overschreden wordt;

Overwegende dat de uitlaat van de nieuwe stallen zal voorzien worden aan de oostzijde van de stallen, weg van het woongebied met landelijk karakter; dat de exploitant op 19 april 2016 een worst case berekening, zonder stofreducerend effect van de stofbakken, heeft toegevoegd waaruit blijkt dat er ook in deze situatie geen woningen negatief gehinderd worden op het vlak van stof; dat de contouren vooral groter zijn in de worst case berekening richting het noordoosten, weg van het aanpalende woongebied met landelijk karakter; dat bijgevolg de bovenstaande conclusies, zoals opgenomen in het MER, niet wijzigen; dat het aangewezen is in de bijzondere voorwaarden op te leggen dat de stofbak na iedere ronde moet worden gereinigd, zodat het mogelijk stofreducerend effect wordt gewaarborgd;

Overwegende dat de drie nieuwe ammoniakemissiearme stallen zullen gebouwd worden volgens het stalsysteem P-6.3 'Grondhuisvesting met verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren'; dat met dit systeem de ammoniakemissie 56% lager ligt dan de ammoniakemissie afkomstig van een traditionele stal;

Overwegende dat in de huidige situatie het bedrijf op naam van Marc Baert een ammoniakemissie heeft van $7.332 \text{ kg NH}_3/\text{j}$ en het bedrijf op naam van Marnix Baert een ammoniakemissie heeft van $6.640 \text{ kg NH}_3/\text{j}$; dat bijgevolg de volledige milieutechnische eenheid in de huidige situatie een ammoniakemissie heeft van $13.972 \text{ kg NH}_3/\text{j}$; dat in de gewenste situatie het bedrijf op naam van Marc Baert een ammoniakemissie heeft van $11.026 \text{ kg NH}_3/\text{j}$ zodat de volledige milieutechnische eenheid een ammoniakemissie heeft van $17.666 \text{ kg NH}_3/\text{j}$;

Overwegende dat de inrichting gelegen is op circa 520 m van een bosgebied, op circa 720 m van een natuurgebied, zijnde het 'Banhoutbos', en op circa 1.700 m van het habitatrichtlijngebied 'Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuid-Vlaamse bossen'; dat dit laatste gebied eveneens is ingekleurd als het VEN-gebied 'Vaarttaluds Moen en Orveytbos' en als het erkend natuureservaat 'de Vaarttaluds';

Overwegende dat in het MER een passende beoordeling is opgenomen waarin de verzurende en vermestende effecten veroorzaakt door de milieutechnische eenheid worden besproken;

Overwegende dat de contour van 3% bijdrage van de milieutechnische eenheid aan de kritische last voor verzuring van het habitat 'glanshaverhooiland' in de gewenste situatie niet tot aan het habitatrichtlijngebied reikt; dat de contour van 3% bijdrage van de milieutechnische eenheid aan de kritische last voor verzuring van het habitat 'loofbos' in de gewenste situatie net binnen het habitatrichtlijngebied valt; dat er echter binnen deze contour alleen het habitat 'glanshaverhooiland' voorkomt in het habitatrichtlijngebied; dat er binnen deze contour ook geen zones zijn aangeduid als zoekzone voor het habitat 'loofbos'; dat er bijgevolg kan gesteld worden dat de verzurende effecten veroorzaakt door de ammoniakemissie van de milieutechnische eenheid in de gewenste situatie tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt, voor wat de habitats binnen het habitatrichtlijngebied betreft; dat hetzelfde geldt voor de bijdrage van de milieutechnische eenheid aan de kritische last voor vermesting;

Overwegende dat op circa 720 m van de milieutechnische eenheid het Banhoutbos gelegen is; dat dit natuurgebied, bestaande uit een (zuur) beukenbos met wilde hyacint op de biologische waarderingskaart is ingekleurd als biologisch zeer waardevol; dat dit gebied echter niet is ingekleurd als Vlaams/erkend natuurreservaat, VEN-gebied of habitatrichtlijngebied; dat voor het natuurgebied 'Banhoutbos' een bijdrage aan de kritische last voor verzuring en vermesting van 3% tot maximaal 10% wordt verwacht; dat deze immissies kunnen worden beoordeeld als een beperkte bijdrage van de milieutechnische eenheid aan de kritische last ($3\% < X < 5\%$) of als een relevante bijdrage van de milieutechnische eenheid aan de kritische last ($5\% < X < 10\%$); dat ook voor dit gebied kan gesteld worden dat de verzurende en vermestende effecten veroorzaakt door de ammoniakemissie van de milieutechnische eenheid in de gewenste situatie tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt;

Overwegende dat volgens gegevens in het MER volgende maatregelen met een mogelijk gunstig effect op de ammoniakemissie worden toegepast:

- meerfasevoeding met een aangepast eiwitgehalte;
- bijvoederen tarwe;
- een leegstandperiode van 14 dagen tussen twee rondes;

dat deze maatregelen niet in rekening zijn gebracht bij de bepaling van de verzurende en vermestende effecten veroorzaakt door de milieutechnische eenheid aangezien hun ammoniakemissiereducerend effect niet wetenschappelijk is aangetoond; dat deze drie maatregelen zijn opgelegd in de bijzondere voorwaarden; dat bijgevolg kan gesteld worden dat de inschatting van de verzurende en vermestende effecten in de passende beoordeling een worst case inschatting betreft;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos op 1 december 2015 een gunstig subadvies heeft gegeven tijdens de procedure in eerste aanleg; dat in dit advies wordt geconcludeerd dat de milieuvergunningaanvraag geen betekenisvolle aantasting van de speciale beschermingszone veroorzaakt; dat gelet op de bovenstaande ammoniak-reducerende maatregelen, de verzurende en vermestende effecten, veroorzaakt door de emissie van ammoniak afkomstig van de milieutechnische eenheid op het Banhoutbos, aanvaardbaar zijn;

Overwegende dat de mazout wordt opgeslagen in vier bovengrondse dubbelwandige tanks (2 x 15.000 l, 7.000 l en 4.000 l);

Overwegende dat er geen mestopslag voorzien is aangezien de mest na iedere ronde onmiddellijk wordt afgevoerd; dat het kuiswater wordt opgevangen in 3 citernes van 10 m³ horende bij de nieuwe stallen of in een opvang van 170 m³ voor het kuiswater afkomstig van de bestaande stallen; dat het kuiswater wordt afgevoerd en afgezet op velden; dat er bijgevolg geen bedrijfsafvalwater wordt geloosd; dat het huishoudelijk afvalwater via een septische put wordt geloosd in de gracht; dat gelet op de ligging in het collectief te optimaliseren buitengebied dit kan worden aanvaard;

Overwegende dat de exploitant vergunning vraagt voor de uitbreiding van de grondwaterwinning van 25 m³/dag en 7.403 m³/jaar uit het Lid van Moen via twee boorputten van 20 m naar 43,55 m³/dag en 15.897 m³/jaar uit het Lid van Moen via vijf boorputten van 20 m en 1.301 m³/jaar via een open vijver; dat het totale debiet van de grondwaterwinning bijgevolg 17.198 m³/jaar bedraagt; dat in de huidige situatie bij een gelijke spreiding van het vergunde debiet over de twee boorputten een daling van de grondwaterstand met 10 cm verwacht wordt op circa 65 m van de boorputten; dat in de gewenste situatie bij een gelijke spreiding van het debiet over de verschillende boorputten een daling van de grondwaterstand met 10 cm verwacht wordt op circa 56 m van de boorputten; dat indien het dagdebiet uit één boorput zou gewonnen worden, een daling van 10 cm verwacht wordt op 94 m van de boorput; dat uit bovenstaande gegevens blijkt dat de invloedssfeer van de grondwaterwinningen in de toekomstige situatie minder ver reikt ondanks de verhoging van het debiet; dat dit wordt gerealiseerd door de spreiding van het dagdebiet over meerdere boorputten waardoor het maximaal op te pompen debiet per dag per boorput lager ligt in de gewenste situatie dan in de huidige situatie; dat het grondwater zal gebruikt worden als drinkwater voor de dieren (14.783 m³/jaar via de boorputten), voor reiniging van de stallen (2.325 m³/jaar, waarvan 1.024 m³/jaar via boorputten en 1.301 m³/jaar via de vijver) en voor het huishouden (90 m³/jaar via de boorputten); dat jaarlijks circa 139 m³ regenwater zal worden gebruikt voor het reinigen van de stallen en circa 25 m³ voor het reinigen van voertuigen, akkerbouwmachines en dergelijk; dat in de bijzondere voorwaarden van het bestreden besluit is opgelegd dat voor laagwaardige toepassingen zoals reinigen, beregenen en sanitaire doeleinden prioritair en maximaal regenwater

moet worden gebruikt; dat uit bovenstaande gegevens blijkt dat de impact van de grondwaterwinning op het milieu en op het grondwatersysteem aanvaardbaar is;

Overwegende dat de inrichting is gelegen in het Leiebekken; dat de inrichting niet gelegen is in mogelijk overstromingsgevoelig gebied, niet in recent overstroomd gebied en niet in een risicozone voor overstromingen; dat in het stroomgebied waarin het project ligt, een aantal plaatsen is ingekleurd als effectief overstromingsgevoelig;

Overwegende dat de totale verharde oppervlakte 22.160 m² bedraagt, zijnde 16.677 m² dakoppervlak en circa 5.483 m² betonverharding; dat het nieuw aan te leggen dakoppervlak circa 7.838 m² bedraagt en de nieuw aan te leggen betonverharding circa 2.933 m³; dat een regenwateropvang van 15 m³ wordt voorzien bij de nieuwe loods met een overloop naar de vijver waaruit drinkwater wordt gewonnen; dat deze vijver een oppervlakte heeft van 488 m² en een volume van 700 m³; dat het regenwater afkomstig van de daken van de nieuwe stallen en de nieuwe loods zal worden gebufferd in deze regenwateropvang en vijver;

Overwegende dat in het voorwaardelijk gunstig subadvies van de dienst Waterlopen van de provincie West-Vlaanderen van 25 maart 2016 wordt gesteld dat aangezien het bedrijf gelegen is in een gebied met een moeilijk infiltreerbare bodem, een buffervolume met vertraagde afvoer moet worden voorzien van minstens 330 m³/ha verharde oppervlakte en met een vertraagde afvoer van maximaal 10 l/s/ha; dat voor het nieuwbouwproject bijgevolg een buffer met een effectief bufferend volume van minimaal 400 m³ moet worden voorzien met een vertraagde afvoer met een maximaal afvoerdebiet van 10 l/s/ha; dat dit wordt opgelegd in de bijzondere voorwaarden;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 5, 6°, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid het hemelwater zoveel mogelijk moet worden verdampt of nuttig aangewend of geïnfiltreerd; dat het overtollige hemelwater en effluentwater gescheiden van het afvalwater en bij voorkeur op een vertraagde wijze via het oppervlaktewater-net moet worden afgevoerd;

Overwegende dat uit bovenvermelde overwegingen blijkt dat de vergunningsplichtige activiteit mits naleving van de opgelegde voorwaarden verenigbaar is met het watersysteem en dat er geen schadelijke effecten aan het watersysteem worden verwacht; dat er bijgevolg voldaan wordt aan artikel 8 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de watertoets;

Overwegende dat in het MER een geluidsstudie is uitgevoerd; dat op basis van enerzijds bronmetingen en anderzijds metingen ter hoogte van drie relevante evaluatiepunten in de omgeving van het bedrijf de geluidsimmissie is bepaald afkomstig van de milieu-technische eenheid in de huidige situatie;

Overwegende dat de evaluatiepunten gelegen zijn in agrarisch gebied of in woongebied met landelijk karakter; dat ter hoogte van deze punten de volgende richtwaarden van toepassing zijn:

Richtwaarde specifiek geluid		
overdag	's avonds	's nachts
45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)

Overwegende dat de geluidsmetingen zijn uitgevoerd in de worst case situatie, zijnde alle ventilatoren op 100%; dat 's nachts of in de winter de ventilatoren maximaal op 70% van de capaciteit draaien;

Overwegende dat uit de geluidsimmissiemetingen blijkt dat steeds aan de geldende richtwaarden kan worden voldaan;

Overwegende dat in de geluidsstudie eveneens een inschatting is gemaakt van de geluidsimmissie afkomstig van de nieuwe stallen, zijnde de ventilatoren in de stofbakken; dat op basis van metingen bij een gelijkaardige installatie blijkt dat ter hoogte van de dichtste woning een geluidsimmissie van maximaal 24 dB(A) wordt verwacht, veroorzaakt door de stofbakken; dat bijgevolg aan de geldende richtwaarden kan worden voldaan;

Overwegende dat ook de geluidsimmissie is bepaald bij het laden en lossen van kippen; dat vooral het geluid van de heftrucks en soms korte voertuigbewegingen hoorbaar zijn; dat uit de metingen blijkt dat er aan de achterzijde van het huidige bedrijf (Stampkotstraat) er steeds voldaan wordt aan de geldende normen; dat aan de voorzijde van het huidige bedrijf (Vierkeerstraat) er overschrijdingen voor de nachtperiode van 1 tot 3 dB(A) worden vastgesteld; dat de gebruikte heftrucks een gemeten geluidsvermogen-niveau hebben van 103 dB(A) en een gegarandeerd geluidsvermogen-niveau van 107 dB(A); dat in de geluidsstudie wordt gesteld dat indien heftrucks worden gebruikt met een gemeten geluidsvermogen-niveau van maximaal 94 dB(A) en een gegarandeerd geluids-vermogen-niveau van maximaal 96 dB(A), er steeds aan de geldende richtwaarden kan worden voldaan, ook tijdens de nachtperiode; dat indien deze heftrucks worden

gebruikt het specifiek geluid van de heftrucks ter hoogte van de evaluatiepunten lager zal liggen dan 30 dB(A); dat het gebruik van deze stillere heftrucks is opgelegd in de bijzondere voorwaarden van het besteden besluit;

Overwegende dat uit bovenstaande overwegingen blijkt dat de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt;

Overwegende dat in de huidige situatie voor het bedrijf op naam van Marc Baert jaarlijks circa 100 transporten nodig zijn voor de aanvoer van voeder, circa 13 transporten voor de aanvoer van kuikens, circa 5 transporten voor de aanvoer van mazout, circa 7 transporten voor de aanvoer van strooisel (houtkrullen), circa 90 transporten voor de afvoer van slachtrijpe dieren, circa 57 transporten voor de afvoer van mest en circa 26 transporten voor de afvoer van kadavers; dat er bijgevolg jaarlijks in de gewenste situatie in totaal circa 298 transporten nodig zijn voor het bedrijf op naam van Marc Baert; dat er jaarlijks circa 181 vrachtwagentransporten en circa 350 transporten met tractoren nodig zijn voor het bedrijf op naam van Marnix Baert; dat er bijgevolg in de huidige situatie jaarlijks circa 479 vrachtwagentransporten en circa 350 transporten met tractoren de milieutechnische eenheid aandoen;

Overwegende dat er in de gewenste situatie aan het aantal transporten voor het bedrijf op naam van Marnix Baert niets wijzigt; dat er in de gewenste situatie voor het bedrijf op naam van Marc Baert jaarlijks circa 224 transporten nodig zijn voor de aanvoer van voeder, circa 26 transporten voor de aanvoer van kuikens, circa 11 transporten voor de aanvoer van mazout, circa 13 transporten voor de aanvoer van strooisel (houtkrullen), circa 200 transporten voor de afvoer van slachtrijpe dieren, circa 128 transporten voor de afvoer van mest en circa 26 transporten voor de afvoer van kadavers; dat er bijgevolg jaarlijks in de gewenste situatie in totaal circa 628 transporten nodig zijn voor het bedrijf op naam van Marc Baert; dat er bijgevolg in de huidige situatie jaarlijks circa 809 vrachtwagentransporten en circa 350 transporten met tractoren de milieutechnische eenheid aandoen;

Overwegende dat het aantal transporten die de milieutechnische eenheid jaarlijks aandoen stijgt met 330 transporten; dat dit circa 6 tot 7 extra transporten per week betreffen of circa 1 per dag; dat deze stijging eerder beperkt is;

Overwegende dat de Vierkeerstraat een asfaltweg is van circa 6 m breed met een breed fietspad aan één zijde; dat de uitbreiding wordt gerealiseerd langs de Stampkotstraat; dat deze weg circa 250 m moet gevolgd worden voordat deze uitgaat op de Vierbeek-

straat; dat de Stampkotstraat circa 4,5 m breed is; dat deze weg een typische landbouwweg is die in functie staat van de agrarische activiteiten in dit gebied; dat de Vierbeekstraat voldoende breed is om de ontsluiting naar het hogere wegennet te verzorgen; dat bijgevolg de transporthinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt;

Overwegende dat in de stedenbouwkundige vergunning van 3 februari 2016 de volgende bijzondere voorwaarden met betrekking tot de groeninkleding zijn opgelegd:

- tussen de geleidingsbakken en het achterliggende landschap worden voldoende hoog uitgroeiende hoogstambomen (eik, els, wilg, populier, esdoorn) voorzien;
- naast de voorziene hagen op de langste kanten van de nieuwe pluimveestallen worden enkele hoogstambomen voorzien;

dat op deze wijze het dominante karakter van de nieuwe pluimveestallen wordt gebroken en de inkleding in het landschap wordt verzekerd;

Overwegende dat de exploitant een vroegtijdige hernieuwing vraagt, gelet op de geplande investering in de nieuwe stallen; dat dit kan aanzien worden als een belangrijke investering zodat de vroegtijdige hernieuwing kan worden toegestaan conform artikel 18, §3, 2°, van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning;

Overwegende dat de inrichting is gelegen in agrarisch gebied; dat agrarische gebieden bestemd zijn voor de landbouw in de ruime zin; dat behoudens bijzondere bepalingen de agrarische gebieden alleen de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en para-agrarische bedrijven mogen bevatten; dat gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met een industrieel karakter of voor intensieve veeteelt slechts opgericht mogen worden op ten minste 300 m van een woongebied of op ten minste 100 m van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft; dat de afstanden van 300 m en 100 m niet gelden in het geval van een uitbreiding van een bestaand bedrijf; dat het hier een pluimveehouderij betreft; dat dit een agrarische activiteit is;

Overwegende dat het pluimveebedrijf gelegen is langs de Vierkeerstraat; dat het bedrijf reeds is uitgebreid tot over de Stampkotstraat; dat de percelen gelegen zijn langs een aaneengesloten landbouwgebied met weinig kleine landschapselementen; dat ten zuiden van het bedrijf een klein woonlint gelegen is (woongebied met landelijk karakter); dat ten noorden van het bedrijf een ander landbouwbedrijf gelegen is;

Overwegende dat er drie nieuwe stallen van 100 m op 22 m worden voorzien voor samen 120.000 kippen; dat de nokhoogte circa 6 m hoog is; dat de stofbakken circa 12 m hoog zijn; dat een bijkomende loods van 45 m op 25 m voorzien wordt; dat deze gebouwen aansluiten met de bestaande loodsen en het bestaande kippenbedrijf; dat een landschappelijke inkleding is opgelegd in de stedenbouwkundige vergunning van 3 februari 2016; dat bijgevolg de aanvraag ruimtelijk aanvaardbaar is; dat wat de verschillende hinderaspecten betreft, in bovenstaande overwegingen wordt gesteld dat deze tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt; dat gelet op de gunstige beoordeling van verschillende relevant geachte aandachtspunten en criteria zoals opgenomen in artikel 4.3.1, §2, 1°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijk Ordening, de gevraagde inrichting verenigbaar is met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening; dat bijgevolg voldaan wordt aan artikel 5.6.7, §1, 1°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;

Overwegende dat de aangevraagde inrichting verenigbaar is met de stedenbouwkundige voorschriften en de goede ruimtelijke ordening;

Overwegende dat de hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door de aangevraagde inrichting, mits naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat de beroepen gedeeltelijk gegrond te verklaren en het bestreden besluit te wijzigen,

B E S L U I T :

Artikel 1. De ontvankelijk bevonden beroepen van:

- Eddy Loosveldt, Lindelos 2, 8550 Heestert;
- Pol Patoor en Annie Baert, Vierkeerstraat 154, 8550 Heestert;
- Julien Depraetere en Denise Decandt, Vierkeerstraat 152, 8550 Heestert,

aangetekend tegen het besluit nr. 34042/141/1/A/3 van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 21 januari 2016, waarbij:

1° vergunning wordt verleend voor een termijn verstrijkend op 21 januari 2036 aan Marc Baert, Vierkeerstraat 164, 8550 Heestert, voor het verder exploiteren en veranderen van een pluimveehouderij, gelegen te 8550 Heestert, Vierkeerstraat 164/Stampkotstraat 26, op

de kadastrale percelen: afdeling 4, sectie A, perceelnummers 111d, 111k, 405a, 405c, 405h, 405k, 406, 418a, 534h2, 534k2, omvattende:

- het verder exploiteren van:
 - 91.654 slachtkuikens;
 - 20.000 l mazout;
 - 1 verdeelslang;
 - stookinstallaties (1.152 kW);
 - grondwaterwinning met een maximaal debiet van 25 m³/d en 7.430 m³/j in het Lid van Moen;
- het uitbreiden met:
 - 113.666 slachtkuikens;
 - transfo (160 kVA);
 - stalplaats voor 25 voertuigen;
 - 21.000 l mazout;
 - noodstroomgenerator (80 kW);
 - stookinstallaties (1.837 kW);
 - meng- en verdeelinstallatie voeder pluimvee (95 kW);
 - opslag 1.700 ton losse granen;
 - grondwaterwinning met een maximaal debiet van 18,55 m³/d en 8.467 m³/j in het Lid van Moen;
 - grondwaterwinning met een maximaal debiet van 3,56 m³/d en 1.301 m³/j in het kwartair dek;
- het verplaatsen van 6.334 slachtkuikens;

2° vergunning wordt geweigerd voor het stallen van 15 voertuigen in loods 2;

zodat de inrichting voortaan omvat:

- stallen voor 205.320 slachtkuikens;
- transformator (160 kVA);
- bergplaats voor 10 landbouwvoertuigen en/of aanhangwagens;
- opslag van 34.850 kg (41.000 l) mazout in 4 bovengrondse, dubbelwandige tanks van 4.000 l, 7.000 l en 2 x 15.000 l;
- 1 brandstofslang;
- noodstroomgenerator < 360u/jaar: 160 kW x 0,5 = 80 kW;
- stookinstallaties met een totaal nominaal vermogen van 2.989 kW (15 warmteheaters 15 x 75 kW, 11 stookinstallaties 8 x 128 kW en 3 x 280 kW);
- meng- en verdeelinstallatie voeder pluimvee (95 kW);
- opslag 1.700 ton losse granen;
- winnen van grondwater met een maximaal debiet van 43,55 m³/dag en 15.897 m³/jaar via boorputten:
 - kenmerken:
 - aard van de winning: boorputten;
 - aantal: 5;
 - diepte van de winning: 20 m;
 - watervoerende laag: Lid van Moen;

- HCOV-code: 0922;
- gebruik van het grondwater: drink- en reinigingswater voor dieren en huishouden;
- winnen van grondwater met een maximaal debiet van 3,56 m³/dag en 1.301 m³/jaar uit vijver:
kenmerken:
 - aard van de winning: vijver;
 - aantal: 1;
 - diepte van de winning: 4 m;
 - watervoerende laag: kwartair dek;
 - HCOV-code: 0100;
 - gebruik van het grondwater: reinigingswater voor dieren,

worden gedeeltelijk gegrond verklaard.

Art. 2. Het bestreden besluit wordt gewijzigd als volgt:

In artikel 4 van het bestreden besluit wordt aan de bijzondere voorwaarden het volgende toegevoegd:

“6. De volgende geurreducerende maatregelen van het standaardpakket voor pluimveestallen conform de omzendbrief LNE 2012/1: ‘Milderende maatregelen voor geuremissies die afkomstig zijn van bestaande varkens- en pluimveestallen in Vlaanderen’ worden toegepast op de traditionele stallen:

- A-P1: Optimaliseren van het ventilatiesysteem;
- A-P2: Intensief en regelmatig reinigen van de stal;
- A-P3: Geschikt strooiselmateriaal kiezen;
- A-P4: Nat en samengeklit strooisel verwijderen en vervangen door vers strooisel;
- A-P5: Drinkwaterverlies beperken.

Overeenkomstig Omzendbrief LNE 2012/1 worden, indien vereist, standaardprocedures opgemaakt en uitgevoerd. Een logboek wordt bijgehouden waarin de acties in verband met maatregel A-P1 en A-P2 worden vermeld. Dit logboek ligt steeds ter inzage van de toezichthouder;

7. Er is een buffer met een effectief bufferend volume van minimaal 400 m³ met een vertraagde afvoer met een afvoerdebiet van maximaal 10/l/ha verharde oppervlakte; het regenwater van minimaal alle nieuw te bouwen daken wordt opgevangen in deze buffer;

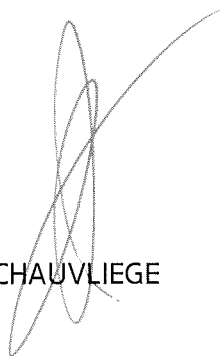
8. De stofbakken worden na iedere ronde gereinigd.”.

Art. 3. De overige bepalingen van het bestreden besluit worden bevestigd.

Art. 4. Dit besluit wordt genoteerd in de rand van het notulenboek van de deputatie tegenover de notulering van het bestreden besluit.

Brussel, 25 juli 2016

De Vlaamse minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long, sweeping horizontal stroke extending to the right.

Joke SCHAUVLIEGE